

DE ONDERWIJSVISITATIE **Audiovisuele kunsten**

Een evaluatie van de kwaliteit van de academische opleidingen Audiovisuele kunsten
aan de Vlaamse hogescholen

www.vluhr.be/kwaliteitszorg

Brussel - januari 2016

vluhr

DE ONDERWIJSVISITATIE

Audiovisuele kunsten

Een evaluatie van de kwaliteit van de academische opleidingen Audiovisuele kunsten
aan de Vlaamse hogescholen

www.vluhr.be/kwaliteitszorg Brussel – januari 2016

vluhr

**DE ONDERWIJSVISITATIE
AUDIOVISUELE KUNSTEN**

Een gedrukte versie van dit rapport kan tegen betaling bekomen worden bij de Cel Kwaliteitszorg.

Ravensteingalerij 27
1000 Brussel
T +32 (0)2 792 55 00
F +32 (0)2 211 41 99

Het rapport is elektronisch beschikbaar op www.vluhr.be/kwaliteitszorg

Wettelijk depot: D/2016/12.784/5

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER VAN HET BESTUURSCOMITÉ KWALITEITSZORG

Voor u ligt het rapport van de visitatiecommissie Audiovisuele kunsten. Deze visitatiecommissie brengt met dit rapport verslag uit over haar evaluatie van de bachelor en master of Arts in de audiovisuele kunsten van LUCA school of Arts (campus Sint-Lukas Brussel en campus C-mine Genk), Erasmushogeschool Brussel (RITCS) en Hogeschool Gent (KASK). Daarbij geeft zij toelichting bij de oordelen en aanbevelingen die resulteren uit het kwaliteitsonderzoek dat zij heeft verricht bij de bezochte opleidingen. Dit initiatief kadert in de opdracht van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) betreffende de externe kwaliteitszorg in het Vlaamse hoger onderwijs.

Het visitatierapport is in de eerste plaats bedoeld voor de betrokken opleidingen. Daarnaast wil het rapport aan de maatschappij objectieve informatie verschaffen over de kwaliteit van de geëvalueerde opleidingen. Daarom is het visitatierapport ook op de webstek van de VLUHR publiek gemaakt.

Dit visitatierapport geeft een momentopname weer van de betrokken opleidingen en vertegenwoordigt daarmee slechts één fase in het proces van blijvende zorg voor onderwijskwaliteit. Immers, al na korte tijd kunnen de opleidingen gewijzigd zijn, al dan niet als reactie op de oordelen en aanbevelingen van de visitatiecommissie.

Graag dank ik namens het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van de VLUHR de voorzitter en de leden van de visitatiecommissie voor de bestede tijd alsook voor de deskundigheid waarmee zij hun opdracht hebben uitgevoerd. De visitatie was ook enkel mogelijk dankzij de inzet van velen die binnen de opleidingen betrokken waren. Ook hen willen wij daarvoor onze erkentelijkheid betuigen.

Hopelijk ervaren elk van de opleidingen dit rapport als een kritische weerspiegeling van hun inspanningen en als een bijkomende stimulans om de kwaliteit van het onderwijs in hun opleiding te verbeteren.

Nik Heerens

Voorzitter Bestuurscomité Kwaliteitszorg

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER VAN DE VISITATIECOMMISSIE

Voor u ligt het eindrapport van de onderwijsvisitatie Audiovisuele kunsten. Daarin staan de vier instellingen centraal die in Vlaanderen het academisch bachelor- en masteronderwijs in de audiovisuele kunsten verzorgen: het RITCS en de LUCA School of Arts in Brussel, de LUCA School of Arts in Genk en het KASK in Gent. Tezamen bieden zij niet minder dan 26 opleidingen aan op het terrein van film, televisie, animatie, radio, schrijven en CMD (communicatie- en mediadesign).

Het intensieve beoordelingsproces begon met het lezen, bekijken en beluisteren van het de commissie toegestuurde materiaal dat door de opleidingen met zorg was samengesteld. Dit materiaal en de bespreking ervan gaf de commissie een eerste indruk van de opleidingen. Papier is echter geduldig. Vandaar dat de bezoeken aan de verschillende opleidingen het feitelijke hart vormden van het proces. Zonder uitzondering werden de gesprekken met de verschillende gesprekspartners gekenmerkt door een groot gevoel van betrokkenheid bij hun opleiding en door een grote openhartigheid. Die bereidheid om zelfkritisch te zijn en open te staan voor alternatieve perspectieven tekent het zelfvertrouwen dat elk van de opleidingen terecht heeft. Het past ook bij een visie op onderwijs als een fundamenteel en permanent open proces, waarin telkens weer opnieuw, met elkaar en met de studenten, wordt gezocht naar de juiste samenhang van inhoud en vorm. Behalve het hart vormden de bezoeken aan de opleidingen ook het hoogtepunt van het accreditatieproces en de commissie wil de opleidingen op deze plaats dan ook heel hartelijk danken voor hun gastvrijheid en voor hun bereidheid de commissie een blik in de keuken te laten werpen.

De observaties van de commissie naar aanleiding van het materiaal, het bezoek en haar interne discussies, vinden hun weerslag in het voor u liggende rapport. Behalve een beoordeling van de afzonderlijke opleidingen, aan de hand van de drie NVAO-standaarden, is ook een vergelijkend overzicht van de vier instellingen toegevoegd en een aantal algemeen beschouwende opmerkingen. De commissie hoopt dat het rapport de opleidingen kan ondersteunen bij de realisering van hun ambities.

Tot slot wil ik graag mijn collega-commissieleden en niet in de laatste plaats onze secretaris bedanken voor hun inzet en hun inzicht, en natuurlijk ook voor hun niet-aflatende bereidheid mij als Nederlander wegwijs te maken in de wondere wereld van het Vlaams hoger onderwijs.

Mieke Bernink
voorzitter

HOGESCHOOL GENT (KASK)

Bachelor en Master
of Arts in de audiovisuele kunsten en
Master of Arts in audiovisual arts

SAMENVATTING

Bachelor of Arts in de audiovisuele kunsten Hogeschool Gent (KASK)

Op 27 en 28 mei 2015 werd de bachelor of Arts in de audiovisuele kunsten van de Hogeschool Gent (KASK), in het kader van een onderwijsvisiteatie op haar kwaliteit geëvalueerd door een commissie van onafhankelijke experts. In deze samenvatting, die een momentopname weergeeft, worden de belangrijkste bevindingen van de commissie opgelijst.

Profilering

De bachelor of Arts in de audiovisuele kunsten is een academische opleiding die wordt aangeboden aan het KASK, een onderdeel van de School of Arts van de Hogeschool Gent (HoGent). De opleiding, met afstudeerrichtingen Film en Animatiefilm, wordt gestuurd door een opleidingscommissie (OC) die het studieprogramma bepaalt. De opleiding wil artistieke audiovisuele auteurs met een stevige theoretische achtergrond vormen.

In het academiejaar 2013–2014 waren 124 studenten ingeschreven voor de bacheloropleiding, waarvan 80 voltijds en 44 niet-voltijds.

Programma

Het programma bestaat uit 180 ECTS, aangeboden op drie jaar tijd.

Het programma van de opleiding is naar de mening van de commissie samenhangend en consistent. Het gaat uit van enkele heldere uitgangspunten en pedagogische principes en maakt deze ook waar. De studenten staan effectief centraal en worden, vooral in de praktijkvakken, intensief persoonlijk begeleid om zichzelf te kunnen leren kennen als maker en als mens. De opleiding vormt als het ware een vrijplaats voor studenten, die veel ruimte krijgen om te proberen en zelfs om te falen. Tegelijkertijd worden studenten aangezet om veel films te maken. De commissie is over deze balans tevreden, omdat studenten ook leren om iets af te werken. Falen mag dus, maar opgeven niet. Dat is een belangrijke vaardigheid voor toekomstige filmmakers. Het programma is opgebouwd uit algemene theorie, vakspecifieke theorie en praktijkvakken. Daarbij is er gaandeweg meer plaats voor praktijk, met een verschuiving van proces naar product. De bachelor wordt afgerond met een oefening waarbij de student zelf de touwtjes van een volledig filmproject in handen krijgt, bij wijze van stevige opwarmer voor de masterproef en als sluitstuk van de bachelor. Dit past perfect in de opbouw van het programma, waarbij studenten steeds meer verantwoordelijkheid krijgen.

De minor van 12 studiepunten in het tweede en derde bachelorjaar vindt de commissie erg waardevol. Daarmee wordt gebruik gemaakt van de site. Studenten kiezen dan immers vakken bij andere (al dan niet aansluitende) kunstrichtingen op de campus. Dit levert vaak erg interessante kruisbestuivingen op, en studenten geven aan dat ze er veel aan hebben. De commissie denkt wel dat nóg meer samenwerking mogelijk moet zijn op de site.

Beoordeling en toetsing

De opleiding heeft een goed uitgewerkt toetsbeleid. Ze hanteert verscheidene toetsvormen, van mondelinge en schriftelijke examens tot permanente evaluatie, met de nadruk op die laatste evaluatievorm. Voor de vele afgewerkte filmprojecten is er steeds een presentatie voor een jury van alle docenten. Alle studenten worden constant persoonlijk opgevolgd met veel feedback tijdens en na het proces. Uit de gesprekken bleek dan ook dat studenten zelden of nooit klachten hebben over de toetsing.

Begeleiding en ondersteuning

De site beschikt over uitstekende, moderne voorzieningen. De commissie was vooral onder de indruk van de filmzaal (KASK Cinema), die ook buiten de lessen een zeer interessant programma heeft voor studenten en externen. Dit zorgt er, samen met de inspirerende gebouwen en aanwezige kunststudenten, voor dat er een ideale creatieve 'vibe' aanwezig is op de site. Het inzetten van jobstudenten als projectionist bij de films is ook een goed idee om hen betrokken te krijgen. Het Herculeslab vindt de commissie een uitstekende aanwending van onderzoeksmiddelen. In dit lab kan namelijk ook praktijkles gegeven worden. Zo slaat de opleiding twee vliegen in één klap. In verband met de bibliotheek was de commissie minder onder de indruk. Hier ontbrak een achterliggende visie, die verder gaat dan het ontsluiten van informatie en het aanbieden van werkplekken en een viewing room.

De opleiding beschikt over personeel dat erg gemotiveerd is. Ze zijn zeer bereikbaar voor studenten. De commissie vraagt zich wel af of er in het hele docentenkorps voldoende makers of praktijkmensen aanwezig zijn om de realiteit van specifiek de audiovisuele sector bij te kunnen houden. Daarom vindt ze het ook een goed idee dat met name de filmopleiding meer praktijkassistenten zoekt met een dergelijk profiel.

Slaagkansen en beroepsmogelijkheden

Het doorstroomrendement is niet optimaal, maar iets beter dan bij andere filmscholen. De opleiding verwijst studenten wel goed door naar andere scholen (voornamelijk naar de meer gespecialiseerde afstudeerrichtingen van het RITS). De commissie is tevreden dat op die manier zoveel mogelijk studenten op de juiste plaats terechtkomen. De opleiding vreest voor een grotere instroom van studenten. De commissie begrijpt dit, omdat de huidige manier van werken met dichte begeleiding en veel feedback dan onmogelijk zou worden. Het is dus allemaal een kwestie van de juiste balans vinden. Daarbij kan gedacht worden aan een hervorming van de toelatingsproef.

Op basis van de gesprekken en de ingekeken documenten stelde de commissie vast dat de opleiding de studenten uitstekend voorbereid op het vervolg van hun studie in de master.

SAMENVATTING

Master of Arts in de audiovisuele kunsten en Master of Arts in audiovisual arts Hogeschool Gent (KASK)

Op 27 en 28 mei 2015 werden de master of Arts in de audiovisuele kunsten en de master of Arts in audiovisual arts van de Hogeschool Gent (KASK), in het kader van een onderwijsvisiteatie op hun kwaliteit geëvalueerd door een commissie van onafhankelijke experts. In deze samenvatting, die een momentopname weergeeft, worden de belangrijkste bevindingen van de commissie opgelijst.

Profilering

De master of Arts in de audiovisuele kunsten en de master of arts in audiovisual arts zijn academische opleidingen die worden aangeboden aan het KASK, een onderdeel van de School of Arts van de Hogeschool Gent (HoGent). De opleidingen, met afstudeerrichtingen Film en Animatiefilm, worden gestuurd door een opleidingscommissie (OC) die het studieprogramma bepaalt. De opleidingen willen artistieke audiovisuele auteurs met een stevige theoretische achtergrond vormen. De master of Arts in audiovisual arts is in alle aspecten gelijk aan de gewone master, met uitzondering van de onderwijstaal. Deze master wordt immers volledig in het Engels ingericht. Ook hier zijn er de afstudeerrichtingen 'Film' en 'Animation Film'.

In de masters waren in het academiejaar 2013–2014 40 studenten ingeschreven, waarvan 5 voltijds en 35 niet-voltijds.

Programma

Het masterprogramma bestaat uit 60 ECTS, aangeboden op één jaar tijd. Het programma van de opleidingen is naar de mening van de commissie samenhangend en consistent. Het gaat uit van enkele heldere uitgangspunten en pedagogische principes en maakt deze ook waar. De studenten staan effectief centraal en worden, vooral in de praktijkvakken, intensief persoonlijk begeleid om zichzelf te kunnen leren kennen als maker en als mens. De opleidingen vormen als het ware een vrijplaats voor studenten, die veel ruimte krijgen om te proberen en zelfs om te falen. Tegelijkertijd worden studenten aangezet om veel films te maken. De commissie is over deze balans tevreden, omdat studenten ook leren om iets af te werken. Falen mag dus, maar opgeven niet. Dat is een belangrijke vaardigheid voor toekomstige filmmakers. Het programma is opgebouwd uit algemene theorie, vakspecifieke theorie en praktijkvakken.

De masterseminaries zijn een goede aanvulling op het eindwerk en de scriptie. Wel is het belangrijk dat hierover beter gecommuniceerd wordt naar de studenten derde bachelor, zodat ze een goede keuze kunnen maken die aansluit bij hun persoonlijke programma. Uit de gesprekken bleek dat de studenten niet op de hoogte waren van de mogelijkheden en de concrete inhoud van de seminars, ondanks de initiatieven die de opleidingen reeds genomen hebben. Verder merkt de commissie op dat het meeste onderzoek dat behandeld wordt in de seminars eerder draait rond 'denken' (literatuurstudie, filmstudie, filosofie, ...) dan rond 'doen' (camera-onderzoek, acteursregie, 3D, ...). Onderzoek kan hier dus nog wel breder gedefinieerd worden, en dit kan de masterstudenten alleen maar ten goede komen.

De opleidingen organiseren een stage, 'Kunst in het werkveld' genaamd. Hierbij gaan studenten aan de slag binnen de context van een organisatie met een publiek doel (cultuursector, ngo, ...). Ze maken er bijvoorbeeld een reclamespot, een educatieve film, een leader of een geanimeerde theaterachtergrond. Daarbij leren ze ook samenwerken en kunnen ze beter inschatten wat de mogelijkheden zijn na het afstuderen. Deze stages worden goed begeleid vanuit de opleidingen, en de commissie prijst dan ook deze aanpak.

Beoordeling en toetsing

De opleidingen hebben een goed uitgewerkt toetsbeleid. Ze hanteren verscheidene toetsvormen, van mondelinge en schriftelijke examens tot permanente evaluatie, met de nadruk op die laatste evaluatievorm. Voor de vele afgewerkte filmprojecten en de masterproef is er steeds een presentatie voor een jury van alle docenten. Alle studenten worden constant persoonlijk opgevolgd met veel feedback tijdens en na het proces. Uit de gesprekken bleek dan ook dat studenten zelden of nooit klachten hebben over de toetsing.

Begeleiding en ondersteuning

De site beschikt over uitstekende, moderne voorzieningen. De commissie was vooral onder de indruk van de filmzaal (KASK Cinema), die ook buiten de lessen een zeer interessant programma heeft voor studenten en externen. Dit zorgt er, samen met de inspirerende gebouwen en aanwezige kunststudenten, voor dat er een ideale creatieve 'vibe' aanwezig is op de site. Het inzetten van jobstudenten als projectionist bij de films is ook een goed idee om hen betrokken te krijgen. Het Herculeslab vindt de

commissie een uitstekende aanwending van onderzoeksmiddelen. In dit lab kan namelijk ook praktijkles gegeven worden. Zo slaan de opleidingen twee vliegen in één klap. In verband met de bibliotheek was de commissie minder onder de indruk. Hier ontbrak een achterliggende visie, die verder gaat dan het ontsluiten van informatie en het aanbieden van werkplekken en een viewing room.

De opleidingen beschikken over personeel dat erg gemotiveerd is. Ze zijn zeer bereikbaar voor studenten. De commissie vraagt zich wel af of er in het hele docentenkorps voldoende makers of praktijkmensen aanwezig zijn om de realiteit van specifiek de audiovisuele sector bij te kunnen houden. Daarom vindt ze het ook een goed idee dat met name de filmopleiding meer praktijkassistenten zoekt met een dergelijk profiel.

Slaagkansen en beroepsmogelijkheden

De commissie constateerde na het bekijken en lezen van verschillende masterproeven dat het niveau van de eindwerken hoog ligt. Dit is ook consequent zo, dus niet enkel een paar toevalstreffers. De masterproeven zijn interessant en divers. Studenten leveren op die manier ook direct een mooi visitekaartje af voor de toekomst. Het lijkt erop dat alumni breed inzetbaar zijn in de sector en daarbuiten; de mensen uit het werkveld die de commissie gezien heeft, bevestigen dit ook volmondig. Wie de eindstreep haalt, heeft dan ook al veel films gemaakt (afhankelijk van de afstudeerrichting) en dus al veel obstakels gerond.

OPLEIDINGSRAPPORT

Bachelor en Master of Arts in de audiovisuele kunsten en Master of Arts in audiovisual arts Hogeschool Gent (KASK)

Woord vooraf

Dit rapport behandelt de opleidingen Bachelor en Master of Arts in de audiovisuele kunsten en de Master of Arts in audiovisual arts aan de Hogeschool Gent (KASK). De visitatiecommissie bezocht deze opleidingen op 27 en 28 mei 2015.

De visitatiecommissie beoordeelt de opleidingen aan de hand van de drie generieke kwaliteitswaarborgen uit het VLUHR-beoordelingskader. Dit kader is afgestemd op de accreditatievereisten zoals gehanteerd door de NVAO. Voor elke generieke kwaliteitswaarborg geeft de commissie een gewogen en gemotiveerd oordeel op een vierpuntschaal: onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Bij de beoordeling van de generieke kwaliteitswaarborgen betekent het concept 'basiskwaliteit' dat de generieke kwaliteitswaarborg aanwezig is en de opleiding – of een opleidingsvariant – voldoet aan de kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs mag worden verwacht van een bachelor- of masteropleiding in het hoger onderwijs. De score voldoende wijst er op dat de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit en een acceptabel niveau vertoont voor de generieke kwaliteitswaarborg. Indien de opleiding goed scoort dan overstijgt ze systematisch de basiskwaliteit voor de generieke kwaliteitswaarborg. Bij een score excellent steekt de opleiding ver uit boven de basiskwaliteit voor de generieke kwaliteitswaarborg en geldt ze hierbij als een (inter)nationaal voorbeeld. De score onvoldoende getuigt dan weer dat de generieke kwaliteitswaarborg onvoldoende aanwezig is.

De oordelen worden onderbouwd met feiten en analyses. De commissie heeft inzichtelijk gemaakt hoe zij tot haar oordeel is gekomen. De commissie geeft ook een eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding als geheel aan de hand van dezelfde vierpuntschaal. De oordelen en aanbevelingen hebben betrekking op de opleiding met alle daaronder ressorterende varianten, tenzij anders vermeld.

De commissie beoordeelt de kwaliteit van de opleiding zoals zij die heeft vastgesteld op het moment van het visitatiebezoek. De commissie heeft zich bij haar oordeel gebaseerd op het zelfevaluatie rapport en de informatie die voortkwam uit de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken,

de lesgevers, de studenten, de alumni, vertegenwoordigers van het werkveld en de verantwoordelijken op opleidingsniveau voor interne kwaliteitszorg, internationalisering en studiebegeleiding. De commissie heeft ook het studiemateriaal, de afstudeerwerken en de examenvragen bestudeerd. Tevens is door de commissie een bezoek gebracht aan de opleidingsspecifieke faciliteiten, zoals de leslokalen, de studio en de bibliotheek.

Naast het oordeel formuleert de visitatiecommissie in het rapport aanbevelingen in het kader van het verbeterperspectief. Op die manier wenst de commissie bij te dragen aan de kwaliteitsverbetering van de opleiding. De aanbevelingen zijn opgenomen bij de respectieve generieke kwaliteitswaarborgen. Aan het eind van het rapport is een overzicht opgenomen van verbeter suggesties.

Situering van de opleiding

De Bachelor en Master of Arts in de audiovisuele kunsten en de Master of Arts in audiovisual arts zijn academische opleidingen die worden aangeboden aan het KASK, een onderdeel van de School of Arts van de Hogeschool Gent (HoGent). De opleidingen, met afstudeerrichtingen Film en Animatiefilm, worden gestuurd door een opleidingscommissie (OC) die het studieprogramma bepaalt.

De afstudeerrichting Film valt onder de vakgroep 'Foto-Film-Drama', daar waar de afstudeerrichting Animatiefilm valt onder de vakgroep 'Autonome kunsten'. Deze opsplitsing heeft te maken met recente ontwikkelingen binnen de animatie. De discipline is erg versplinterd geraakt, en net daarom is ervoor gekozen om de animatiefilm meer autonoom te benaderen. Door de aansluiting bij de vakgroep autonome kunsten kan ook meer de brug gelegd worden met beeldende kunsten, zoals grafiek en mediakunst. De vakgroepen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het studieprogramma op vlak van personeel, infrastructuur en financiën.

De Master of Arts in audiovisual arts is in alle aspecten gelijk aan de gewone master, met uitzondering van de onderwijstaal. Deze master wordt immers volledig in het Engels ingericht. Ook hier zijn er de afstudeerrichtingen 'Film' en 'Animation Film'.

In het academiejaar 2013–2014 waren 124 studenten ingeschreven voor de bacheloropleiding, waarvan 80 voltijds en 44 niet-voltijds. Het programma bestaat uit 180 ECTS, aangeboden op drie jaar tijd.

In de masters waren in het academiejaar 2013–2014 40 studenten ingeschreven, waarvan 5 voltijds en 35 niet-voltijds. Het masterprogramma bestaat uit 60 ECTS, aangeboden op één jaar tijd.

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau

De commissie beoordeelt het beoogd eindniveau van de Bachelor en Master of Arts in de audiovisuele kunsten en de Master of Arts in audiovisual arts als GOED

De bachelor-masteropleiding heeft in samenspraak met de andere Vlaamse academische opleidingen audiovisuele kunsten **domeinspecifieke leerresultaten (DLR)** opgesteld, overeenkomstig het decreet betreffende de Vlaamse kwalificatiestructuur van 30 april 2009. Deze DLR werden gevalideerd door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) op 13 oktober 2014.

De opleidingen hebben besloten om deze DLR over te nemen. Ze zijn van mening dat deze een breed spectrum bestrijken en willen ze met enkele eigen accenten implementeren. Daarbij is er vooral aandacht voor het opleiden van **audiovisuele auteurs**, iets wat alle stakeholders ook duidelijk belangrijk vinden.

In de leerresultaten kon de commissie niet echt een verwijzing terugvinden naar de **juridische, financieel-economische en productionele realiteit** waarin de afgestudeerden terecht zullen komen. DLR 3 en 7 zouden wel breed geïnterpreteerd kunnen worden in deze zin. De commissie is echter van mening dat dit toch explicieter opgenomen zou kunnen worden, gezien het grote belang van deze zaken voor een latere carrière. In het programma kon de commissie wel duidelijk aandacht voor 'het werkveld' terugvinden (zie GKW2).

De commissie prijst de duidelijke auteursgerichte focus met heldere pedagogische principes van de opleidingen. Zo wordt waar mogelijk **procesgericht** gewerkt, met 'learning by doing' waarbij studenten mogen falen. Verder staat de student centraal en krijgt hij/zij een zeer intensieve, persoonlijke begeleiding. Dit getuigt van een heldere visie, die ook wordt doorgetrokken in het onderwijs en de toetsing. De commissie gaat ervan uit dat de opleidingen niet op hun lauweren gaan rusten en zich, net als hun studenten, permanent blijven heruitvinden en verbeteren.

De opleidingen besteden veel aandacht aan een kritische houding en bieden relatief veel plaats voor algemene en vakspecifieke **theorie** in het programma. De commissie ziet zeker het belang in van een theoretische onderbouw om tot een kritische houding te komen, maar waarschuwt voor een eventueel doorslaan van de balans naar meer (algemene) theorie (zie ook GKW 2).

Tijdens het bezoek stelde de commissie zich enkele vragen bij het feit of de opleidingen al dan niet mee zijn met de huidige **evoluties in het werkveld** en de audiovisuele sector in het algemeen. Hierop werd echter grondig onderbouwd geantwoord dat de opleidingen bewust kiezen voor ambachtelijke filmmakers, die zelf een groot deel van het maakproces in handen hebben en hun eigen weg zoeken/kiezen. De persoonlijke begeleiding van studenten laat daarbij toe om waar nodig beperkt (vooral technische) kennis bij te spijkeren, als het ware 'à la tête du client'. Studenten kunnen zich dan via zelfstudie verder in deze zaken bekwamen. De afstudeerrichting Animatie benadrukt daarbij dat studenten niet moeten uitzoeken wat animatie is, maar wat animatie kan zijn. De commissie gaat hierin mee, maar waarschuwt wel om – zeker bij Animatiefilm – voldoende open te staan voor nieuwe evoluties (zoals bijvoorbeeld CGI en 3D).

Het viel de commissie op dat er binnen de opleidingen veel aandacht is voor **geluid**. Dit is een bewuste keuze (omdat het een belangrijk deel van film is) en geen toeval, wat de commissie waardeert. Deze aandacht voor geluid sluit bovendien goed aan bij de locatie van de school in Gent (waar ook het filmfestival werkt rond filmmuziek en sound design) en op de Bijlokesite (waar ook het conservatorium gelegen is). De opleidingen zijn momenteel druk bezig met de opstart van het EMAS-project (European Master of Arts in Sound, een tweejarige master). Dit project is veelbelovend, maar niet de focus van deze visitatie.

Binnen de opleidingen wordt ingezet op **onderzoek**, maar steeds in **functie van onderwijs en praktijk**. De commissie is hiermee zeer tevreden, maar geeft aan dat de balans nu goed is. Meer onderzoek ten koste van praktijk of omgekeerd is zeker niet wenselijk. Het is dan ook belangrijk dat de opleidingen deze balans blijven bewaken.

De opleidingen hebben een uitgebreide en goede visie op **internationalisering**, wat mede te danken is aan de Engelstalige masteropleiding. Daarbij kijken ze ook verder dan enkel uitwisselingen (zie ook GKW2).

Op het vlak van **benchmarking** heeft vooral Animatiefilm al enige ervaring. Door de historisch gegroeide contacten met andere scholen wordt er vaak samengezeten en geïnformeerd naar elkaars werking. Eenzelfde evolutie is er nu ook bij film binnen de internationale filmscholenvereniging CILECT. Op zich vindt de commissie het goed dat de opleidingen zich op die manier informeren over het reilen en zeilen in het buitenland, maar van echt structureel benchmarken is geen sprake. Hier kunnen zeker nog enkele stappen gezet worden.

De commissie besluit op basis hiervan dat de opleidingen een sterke profilering hebben waar een duidelijke visie achter schuilt. Iedereen binnen de opleidingen weet waar ze naartoe willen en gelooft hier ook in. De opleidingen tonen echter weinig ambitie om verder te gaan dan ze nu al doen en uit te groeien tot een internationaal voorbeeld. Daarom kent de commissie voor het beoogd eindniveau de score 'goed' toe.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 - Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces van de Bachelor en Master of Arts in de audiovisuele kunsten en de Master of Arts in audiovisual arts als GOED

Het **programma** van de opleidingen is naar de mening van de commissie samenhangend en consistent. Het gaat uit van enkele heldere uitgangspunten en pedagogische principes (zie GKW 1) en maakt deze ook waar. De studenten staan effectief centraal en worden, vooral in de praktijkvakken, intensief persoonlijk begeleid om zichzelf te kunnen leren kennen als maker en als mens. De opleidingen vormen als het ware een **vrijplaats** voor studenten, die veel ruimte krijgen om te proberen en zelfs om te falen. Tegelijkertijd worden studenten aangezet om **veel films te maken** (bij Animatiefilm 7 afgewerkte filmpjes, bij Film zelfs 15 doorheen heel de opleiding). De commissie is over deze balans tevreden, omdat studenten ook leren om iets af te werken. Falen mag dus, maar opgeven niet. Dat is een belangrijke vaardigheid voor toekomstige filmmakers. Het programma is opgebouwd uit algemene theorie, vakspecifieke theorie en praktijkvakken. Daarbij is er gaandeweg meer plaats voor praktijk, met een verschuiving van proces naar product. De recente **veranderingen in het programma** lijken effectief een verbetering te zijn. Zo wordt nu al vroeger in de opleiding een onderzoekende houding gestimuleerd. Bovendien zijn studenten nu, zoals eerder reeds vermeld, verplicht om meer filmprojecten

af te werken. Ze worden zo echte allrounders, die alle aspecten van het film maken onder de knie moeten hebben.

Het enkel aanbieden van **techniek** in functie van inhoud is consequent vanuit de visie van de opleidingen. Er is genoeg bijkomend aanbod van technische vaardigheden voor studenten die dat willen. De opleidingen staan altijd open voor extra vragen van studenten en stellen zich zo zeer flexibel op. Zo kunnen animatiestudenten bijvoorbeeld tijdens de zogenaamde 'softwareweken' kennis maken met enkele softwarepakketten naar keuze en met de aangeleerde basiskennis kunnen ze zelf aan de slag. Als ze later nog bijkomende vragen hebben, kunnen ze steeds terecht bij een gespecialiseerde docent.

De **minor** van 12 studiepunten in het tweede en derde bachelorjaar vindt de commissie erg waardevol. Daarmee wordt gebruik gemaakt van de site. Studenten kiezen dan immers vakken bij andere (al dan niet aansluitende) kunstrichtingen op de campus. Dit levert vaak erg interessante kruisbestuivingen op, en studenten geven aan dat ze er veel aan hebben. De commissie denkt wel dat nóg meer samenwerking mogelijk moet zijn op de site. De keuzemogelijkheden kunnen ook, net als bij de masterseminaries, nog beter begeleid worden. Daarbij is het belangrijk dat alle docenten op de hoogte zijn van de keuzemogelijkheden, opdat ze de studenten ook kunnen adviseren op basis van hun eigen ervaring en kennis.

De bachelor wordt afgerond met een **oefening** waarbij de student zelf de touwtjes van een volledig filmproject in handen krijgt, bij wijze van stevige opwarmer voor de masterproef en als sluitstuk van de bachelor. Dit past perfect in de opbouw van het programma, waarbij studenten steeds meer verantwoordelijkheid krijgen.

De **masterseminaries** zijn een goede aanvulling op het eindwerk en de scriptie. Wel is het belangrijk dat hierover beter gecommuniceerd wordt naar de studenten derde bachelor, zodat ze een goede keuze kunnen maken die aansluit bij hun persoonlijke programma. Uit de gesprekken bleek dat de studenten niet op de hoogte waren van de mogelijkheden en de concrete inhoud van de seminars, ondanks de initiatieven die de opleidingen reeds genomen hebben. Verder merkt de commissie op dat het meeste onderzoek dat behandeld wordt in de seminars eerder draait rond 'denken' (literatuurstudie, filmstudie, filosofie, ...) dan rond 'doen' (camera-onderzoek, acteursregie, 3D, ...). Onderzoek kan hier dus nog wel

breder gedefinieerd worden, en dit kan de masterstudenten alleen maar ten goede komen.

De opleidingen organiseren in de master een **stage**, 'Kunst in het werkveld' genaamd. Hierbij gaan studenten aan de slag binnen de context van een organisatie met een publiek doel (cultuursector, ngo, ...). Ze maken er bijvoorbeeld een reclamespot, een educatieve film, een leader of een geanimeerde theaterachtergrond. Daarbij leren ze ook samenwerken en kunnen ze beter inschatten wat de mogelijkheden zijn na het afstuderen. Deze stages worden goed begeleid vanuit de opleidingen, en de commissie prijst dan ook deze aanpak.

De opleidingen zijn academisch en dus speelt **onderzoek** een belangrijke rol. Aan het KASK is gekozen voor onderzoek dat zoveel mogelijk in functie van het (praktijk-)onderwijs staat. De commissie is van mening dat dit de juiste aanpak is en dat het de opleidingen ten goede komt. Zo looft ze de doctoraten in de kunsten, die zoveel mogelijk binnen de kunsten gesitueerd zijn en dus niet (alleen) óver de kunsten gaan. Verder was de commissie onder de indruk van de zogenaamde twee- tot vierjarige projecten, waarbij docenten tijdelijk extra tijd en middelen krijgen voor onderzoek dat onmiddellijke impact heeft op het (praktijk-)onderwijs. Vreemd genoeg zijn studenten zelf nog niet helemaal in staat om 'onderzoek' te omschrijven of te herkennen binnen hun curriculum, hoewel uit hun uitleg wel blijkt dat ze er al volop mee bezig zijn. Velen van hen zien onderzoek nog als puur 'universitaire' theorie. De communicatie kan dus nog beter, zodat ook studenten inzien wat onderzoek volgens de opleidingen precies is of kan zijn.

Die site beschikt over uitstekende, moderne **voorzieningen**. De commissie was vooral onder de indruk van de filmzaal (KASK Cinema), die ook buiten de lessen een zeer interessant programma heeft voor studenten en externen. Dit zorgt er, samen met de inspirerende gebouwen en aanwezige kunststudenten, voor dat er een ideale creatieve 'vibe' aanwezig is op de site. Het inzetten van jobstudenten als projectionist bij de films is ook een goed idee om hen betrokken te krijgen. Het Herculeslab vindt de commissie een uitstekende aanwending van onderzoeksmiddelen. In dit lab kan namelijk ook praktijkles gegeven worden. Zo slaan de opleidingen twee vliegen in één klap. In verband met de bibliotheek was de commissie minder onder de indruk. Hier ontbrak een achterliggende visie, die verder gaat dan het ontsluiten van informatie en het aanbieden van werkplekken en een viewing room.

De opleidingen beschikken over **personeel** dat erg gemotiveerd is. Ze zijn zeer bereikbaar voor studenten. De commissie vraagt zich wel af of er in het hele docentenkorps voldoende makers of praktijkmensen aanwezig zijn om de realiteit van specifiek de audiovisuele sector bij te kunnen houden. Daarom vindt ze het ook een goed idee dat met name de filmopleiding meer praktijkassistenten zoekt met een dergelijk profiel. Ondanks het feit dat er momenteel genoeg personeel is, stelt de commissie wel dat de afstudeerrichting film blijvend moeten zorgen voor een stevige 'ruggengraat' van enkele mensen met een ruime aanstelling. Dit om versnippering in vele kleine aanstellingspercentages te voorkomen en om het overzicht te behouden. Wat betreft de internationale master maakt de opleiding gebruik van dezelfde docenten. Alle docenten met een aanstelling dienen wel een TOEFL test af te leggen, zodat hun Engels op niveau is.

Het feit dat de **beslissingsstructuren** niet ver van de opleidingen afstaan, komt hen zeer ten goede. Het KASK is bevoorrecht ten opzichte van andere scholen door die relatief grote autonomie. De commissie hoopt dan ook dat dit zo kan blijven.

Het **doorstroomrendement** is niet optimaal, maar iets beter dan bij andere filmscholen. De opleidingen verwijzen studenten wel goed door naar andere scholen (voornamelijk naar de meer gespecialiseerde afstudeerrichtingen van het RITS). De commissie is tevreden dat op die manier zoveel mogelijk studenten op de juiste plaats terechtkomen. De opleidingen vrezen voor een **grotere instroom** van studenten. De commissie begrijpt dit, omdat de huidige manier van werken met dichte begeleiding en veel feedback dan onmogelijk zou worden. Het is dus allemaal een kwestie van de juiste balans vinden. Daarbij kan gedacht worden aan een hervorming van de toelatingsproef.

De **kwaliteitszorg** binnen de opleidingen is zeer goed. Dit kwam onder meer tot uiting in een zeer volledig zelfevaluatie rapport (ZER), dat ook echt doorleefd bleek. De kwaliteitszorgmedewerker is op alle mogelijke vergaderingen aanwezig en kan op die manier binnen heel de school snel opportuniteiten en problemen detecteren. Veel initiatieven kunnen zo ook bottom-up georganiseerd worden.

Naast de voornoemde internationale master in Sound in opstart (zie GKW1), zijn de opleidingen ook op andere vlakken actief rond **internationalisering**. De afstudeerrichting Animatiefilm heeft reeds een lange traditie van

inkomende studenten, maar ook heel wat Gentse studenten trekken in het kader van een Erasmusuitwisseling naar het buitenland. Bij de afstudeerrichting Film is er geen dergelijke traditie, voornamelijk wegens de volgtijdelijkheid in het drukke programma. Recent zijn er wel enkele initiatieven, en enkele inkomende en uitgaande studenten hebben reeds een uitwisseling achter de rug. De commissie ziet hier echter nog heel wat mogelijkheden. Mogelijk kan het programma voor Film wat aangepast worden om een internationale periode ('mobility window') mogelijk te maken. Verder is het belangrijk dat ook het schakelprogramma in het Engels gevolgd kan worden. Want nu haken nog veel kandidaat-masterstudenten af bij gebrek aan een Engelstalig schakelprogramma. Tot slot stelt de commissie vast dat het toetreden van de opleidingen tot het internationale filmschoolnetwerk CILECT een goede evolutie is. Nu is het kwestie om er goed gebruik van te maken en op zoek te gaan naar sterke partners voor uitwisselingen.

Internationalisering is uiteraard meer dan uitwisselingen alleen. De opleidingen nodigen dan ook regelmatig internationale gastdocenten uit voor de zogenaamde '**cinesessies**', wat door studenten en commissie zeer gewaardeerd wordt. Het gaat hier duidelijk om een structureel beleid rond internationale sprekers, en niet om enkele toevalstreffers. Bovendien worden enkele internationale (animatie)filmfestivals bezocht, hetgeen de studenten direct ook in contact brengt met het internationale werkveld.

De commissie concludeert dat de opleidingen beschikken over een sterk en samenhangend programma. De opleidingen dienen wel werk te maken van de mogelijkheid om onderbouwd keuzevakken te kiezen en ze kunnen onderzoek nog wat breder definiëren. Wat betreft voorzieningen, personeel, kwaliteitszorg en internationalisering zijn de opleidingen op het juiste pad. Op basis hiervan kent de commissie voor het onderwijsproces de score 'goed' toe.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 - Gerealiseerde eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau van de Bachelor en Master of Arts in de audiovisuele kunsten en de Master of Arts in audiovisual arts als GOED

De opleidingen hebben een goed uitgewerkt **toetsbeleid**. Ze hanteren verscheidene toetsvormen, van mondelinge en schriftelijke examens

tot permanente evaluatie, met de nadruk op die laatste evaluatievorm. Voor de vele afgewerkte filmprojecten is er steeds een presentatie voor een jury van alle docenten. De verslagen van de jurybeoordelingen die de commissie bij Film zag, waren zeer volledig en verhelderend voor de student. De commissie zou een dergelijk uitgebreid verslag ook graag zien bij Animatie. Alle studenten worden constant **persoonlijk opgevolgd** met veel **feedback** tijdens en na het proces. Uit de gesprekken bleek dan ook dat studenten zelden of nooit **klachten** hebben over de toetsing.

De commissie constateerde na het bekijken en lezen van verschillende masterproeven dat het niveau van de **eindwerken** hoog ligt. Dit is ook consequent zo, dus niet enkel een paar toevalstreffers. De masterproeven zijn interessant en divers. Studenten leveren op die manier ook direct een mooi visitekaartje af voor de toekomst.

De opleidingen organiseren een **alumni-bevraging**. Deze levert heel wat nuttige cijfers op in verband met hun tewerkstelling. Het lijkt erop dat alumni breed inzetbaar zijn in de sector en daarbuiten; de mensen uit het werkveld die de commissie gezien heeft, bevestigen dit ook volmondig. Wie de eindstreep haalt, heeft dan ook al 7/15 films gemaakt (afhankelijk van de afstudeerrichting) en dus al veel obstakels gerond. De commissie zag tot haar vreugde ook dat de opleidingen beschikken over een nieuwsbrief met bijhorende facebookpagina voor (pas) afgestudeerden: 'The Graduate'. Wat betreft alumni-beleid zijn er dus al heel wat belangrijke stappen gezet.

Het **doorstroomrendement** is niet zo goed, maar wel beter dan bij gelijkaardige opleidingen. De commissie begrijpt dat vele studenten hun master Film in twee jaar doen om praktische (vooral budgettaire) redenen. De oplossing die de opleidingen voor deze situatie voorstellen is om de master Film te verlengen naar 90 studiepunten. De commissie ziet hier echter het nut niet van in. Het programma zou daarvoor ook verzaamd moeten worden, en daar worden de studenten zeker niet mee geholpen. Wel lijkt het belangrijk dat studenten het extra masterjaar zoveel mogelijk gebruiken om al langzaam in te treden in het werkveld. De opleidingen kunnen dit mogelijk nog wat meer sturen.

De commissie besluit dat de opleidingen beschikken over een goed uitgewerkt toetsbeleid, dat ervoor zorgt dat studenten van dichtbij opgevolgd worden. Bovendien ligt het niveau van de masterproeven hoog en hebben de opleidingen stappen gezet naar een alumni-beleid. Enkel wat betreft doorstroomrendement dienen de opleidingen nog op zoek te

gaan naar creatieve oplossingen voor de huidige situatie. Daarom kent de commissie voor het gerealiseerd eindniveau de score 'goed' toe.

Integraal eindoordeel van de commissie

Bachelor of Arts in de audiovisuele kunsten - afstudeerrichting Film

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau	G
Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces	G
Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau	G

Vermits generieke kwaliteitswaarborg 1 als goed wordt beoordeeld, generieke kwaliteitswaarborg 2 als goed en generieke kwaliteitswaarborg 3 als goed, is het eindoordeel van de opleiding Bachelor of Arts in de audiovisuele kunsten afstudeerrichting Film, conform de beslisregels, goed.

Bachelor of Arts in de audiovisuele kunsten - afstudeerrichting Animatiefilm

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau	G
Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces	G
Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau	G

Vermits generieke kwaliteitswaarborg 1 als goed wordt beoordeeld, generieke kwaliteitswaarborg 2 als goed en generieke kwaliteitswaarborg 3 als goed, is het eindoordeel van de opleiding Bachelor of Arts in de audiovisuele kunsten afstudeerrichting Animatiefilm, conform de beslisregels, goed.

Master of Arts in de audiovisuele kunsten - afstudeerrichting Film

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau	G
Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces	G
Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau	G

Vermits generieke kwaliteitswaarborg 1 als goed wordt beoordeeld, generieke kwaliteitswaarborg 2 als goed en generieke kwaliteitswaarborg 3 als goed, is het eindoordeel van de opleiding Master of arts in de audiovisuele kunsten, conform de beslisregels, goed.

Master of Arts in de audiovisuele kunsten - afstudeerrichting Animatiefilm

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau	G
Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces	G
Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau	G

Vermits generieke kwaliteitswaarborg 1 als goed wordt beoordeeld, generieke kwaliteitswaarborg 2 als goed en generieke kwaliteitswaarborg 3 als goed, is het eindoordeel van de opleiding Master of arts in de audiovisuele kunsten, conform de beslisregels, goed.

Master of Arts in audiovisual arts - Film

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau	G
Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces	G
Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau	G

Vermits generieke kwaliteitswaarborg 1 als goed wordt beoordeeld, generieke kwaliteitswaarborg 2 als goed en generieke kwaliteitswaarborg 3 als goed, is het eindoordeel van de opleiding Master of arts in audiovisual arts - film, conform de beslisregels, goed.

Master of Arts in audiovisual arts - Animation film

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau	G
Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces	G
Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau	G

Vermits generieke kwaliteitswaarborg 1 als goed wordt beoordeeld, generieke kwaliteitswaarborg 2 als goed en generieke kwaliteitswaarborg 3 als goed, is het eindoordeel van de opleiding Master of arts in audiovisual arts – Animation film, conform de beslisregels, goed.

Samenvatting van de aanbevelingen in het kader van het verbeterperspectief

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau

- Neem in de LR een verwijzing op naar de juridische, financieel-economische en productionele realiteit.
- Blijf de balans in de opleiding tussen onderzoek en praktijk bewaken.
- Doe meer aan structurele benchmarking. Blijf hierbij ook aandachtig voor evoluties in het werkveld.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

- Ga voor meer samenwerkingen binnen de site en tussen Film en Animatie.
- Zorg voor een betere begeleiding bij keuzemomenten (minor en masterseminarie) door de docenten beter op de hoogte te stellen van de keuzemogelijkheden, zodat ze de studenten kunnen adviseren vanuit hun eigen kennis en ervaring. Op die manier kunnen de studenten beter geïnformeerd een keuze maken.
- Definieer onderzoek binnen de masterseminaries breder en integreer ook praktijkonderzoek.
- Communiceer duidelijker over onderzoek naar studenten toe.
- Denk na over een meer vernieuwende visie voor de bibliotheek.
- Let op dat er continuïteit is bij de docenten. Creëer daarom bij Film een stevige 'ruggengraat' van enkele mensen met een ruime aanstelling.
- Denk na over de invoering van een 'mobility window' bij Film om uitwisselingen makkelijker mogelijk te maken.
- Organiseer het schakelprogramma ook in het Engels.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

- Maak ook bij Animatie een uitgebreid juryverslag voor elke student.
- Zoek een creatieve oplossing voor de huidige situatie rond het doorstroomrendement bij Film. Een master van 90 SP lijkt hierbij niet aangewezen.

De commissie heeft met genoegen vernomen dat sinds haar bezoek een aantal maatregelen in lijn met de genoemde suggesties genomen zijn.